

якої національної системи освіти та сприяти культурному об'єднанню або створенню єдиної для всього людства цивілізації.

Викладання історії, економічної теорії, географії, культурології в іноземній аудиторії дозволяє по-перше, донести до студентів-іноземців передові досягнення глобальної світової культури, а по-друге, вивчення цих дисциплін є інструментом конвергенції різних культурних районів Землі. Транснаціональна освіта перетворює традиційні заклади вищої освіти на осередки діалогу між представниками різних культурних регіонів. Такий діалог повинні організувати викладачі соціально-економічних наук. Мета діалогу – формування у іноземних студентів глобальної культурологічної компетенції.

Література

1. Code of Good Practice in the Provision of Transnational Education. UNESCO / Council of Europe. Riga, 2001. <http://www.cepes.ro/hed/recogn/groups/transnat/code.htm>

2. Knight J. Higher Education Crossing Borders: a Guide to the Implication of the GATS for Cross-border Education /J. Knight. – Paris: UNESCO; Commonwealth of Learning, 2006. – 76 p.

АКТУАЛЬНІСТЬ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА» НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Дяченко О.В., Україна, Харків
Національний технічний університет «ХПІ»

Історико-політична реальність сьогодення – це євроінтеграція України до світового культурно-освітнього простору. Багато країн Європи та світу взагалі зважають на те, що необхідно розвивати та формувати особистість, яка володітиме рідною та іноземними мовами, що в результаті буде свідчити про її «полікультурне виховання».

У нашій країні проживають представники різних національностей, які мають свою систему цінностей, виховання, менталітет, культуру. Зазвичай вони намагаються використовувати українську мову для подолання лінгвістичного бар'єру, наскільки це можливо, щоб пристосуватися до нашої системи й не порушувати закон України (використання державної мови на всій території країни). Певним чином українська мова стає для них ще однією мовою, зокрема, для студентів-іноземців, які приїхали навчатися й здобувати вищу освіту.

Вивчення державної мови є й залишається актуальним, тому що важливими чинниками є авторитет самої мови в міжнародному просторі, її статус, престижність вищого навчального закладу, в якому навчатиметься студент, і результат отриманих знань, які фахівець повинен використовувати за своєю спеціальністю, оволодівши мовними нормами та мовленнєвою поведінкою. Зокрема, викладачі замислюються над удосконаленням і оновленням методів, прийомів, форм і видів навчання, створенням нових програм і навчально-методичних матеріалів.

Опанування мови – це складний процес, який «опирається на комунікативний метод, позаяк для іншокомунікантів важливим залишається саме практичний аспект у вивченні української як іноземної» [3; 139]. Сучасне життя неможливе без знання мови, тому освіта повинна бути різною, щоб людина не відчувала себе ущемленою залежно від її національності, культури та освітнього рівня. Головне – забезпечити іноземних студентів ефективним матеріалом для формування їхньої мовної та мовленнєвої компетенції та кращої адаптації до культурного середовища України. А тим іноземним студентам, які вже мають базові знання з української мови, слід розширювати словниковий запас, поглиблювати знання з граматики української мови, практично їх закріпити, навчатися правильно використовувати комунікативну функцію мови, вживати формули мовленнєвого етикету та створювати власні текстові повідомлення діалогічного й монологічного характеру відповідно до процесу спілкування й теми розмови.

Успішність навчання іноземних студентів залежить насамперед від рівня їхнього мовного розвитку. Якщо мовний рівень незадовільний, то таким студентам важко висловлювати свою думку, давати логічно обґрунтовані відповіді на питання, зв'язно й послідовно переказувати зміст прочитаного тощо. Це негативно впливає на інші аспекти діяльності іноземних студентів, вони втрачають інтерес до навчання, не вміють зосередитися під час виконання завдання, сповільнюють темпи праці, мало розмовляють мовою, якої навчаються, не спостерігають за коментарями викладача. Звичайно, до кожного студента потрібно знайти індивідуальний підхід, зважаючи на його рідне мовне середовище, релігію, виховання, психологічні особливості і т. ін. Тому важливою ланкою під час викладання дисципліни постає добір відповідних засобів навчання та їхня апробація в іншомовній аудиторії. Зі свого боку викладач повинен усвідомити, що разом із вивченням української мови іноземний студент адаптується до української культури, звичаїв, вірувань тощо. На заняттях відбувається синтез культур, узаємообмін між студентом як представником своєї країни та викладачем, носієм мови, яку він передає через спілкування. «Під час навчання іноземної мови індивідуалізація навчального процесу повинна здійснюватися на всіх ступенях у тому сенсі, що її глибина й форми мають пристосовуватися до можливостей кожного іноземного студента» [1; 23].

Іще один вагомий чинник – наявність викладачів, які мають підготовку до викладання саме української мови як іноземної. «За справу беруться нині звичайні викладачі української мови. Як показав наш досвід, без володіння методикою викладання української мови як іноземної заняття не досягають мети і, що ще прикріше, призводять до нерозуміння й несприйняття матеріалу іноземними студентами» [2; 173]. Треба зважати на такий фактор, створювати відповідні окремі курси, програми для підготовки викладачів, котрі навчають іншомовну аудиторію.

Таким чином, у сучасній незалежній державі студенти ближнього та далекого зарубіжжя повинні мати належну освіту, володіючи всіма мовними та мовленнєвими навичками, культурним досвідом нашої країни. А для цього слід створити гідну методичну та наукову бази, зосереджуючись на україністиці, з удосконаленням усіх традиційних підходів, з активним пошуком новаторських

підходів для того, щоб викладати та навчати майбутніх спеціалістів в усіх сферах життя та діяльності.

Література:

1. Зозуля І., Присяжна О., Солодар Л. Основні сучасні методи викладання української мови як іноземної (досвід викладачів кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету). Теорія і практика викладання української мови як іноземної. — Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. Випуск 9. — С. 22 — 27.

2. Новицька Л. Проблеми викладання української мови як іноземної/Л. Новицька//Українська мова у світі: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції 8 — 9 листопада 2012 р. — Львів: видавництво Львівської політехніки, 2012. — С. 173 — 178.

3. Пабат В. Українська мова як іноземна — шлях до полікультурного освітнього простору/В. Пабат//Типологія та функція мовних одиниць. — Науковий журнал, №2 (6), 2016. — С. 136 — 144.

ВПРАВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ (НА ПРИКЛАДІ КАЗКИ Ш. ПЕРРО «ЧЕРВОНА ШАПОЧКА»)

Косенко Ю.Г., Україна, м. Суми
Сумський національний аграрний університет

За останні декілька років з'явився неабиякий інтерес з боку іноземців до вивчення української мови. Іноземні громадяни стали все більше приїжджати до України на навчання. Більшість з них обирають мову навчання саме українську. Тому, надзвичайно важливо при викладанні даної дисципліни пропонувати іноземним студентам цікаві вправи для розвитку їх зв'язного мовлення.

Іноземні студенти спочатку знайомлять зі вступним фонетико-граматичним курсом української мови як іноземної. Після вивчення граматики та лексики, студенти активно читають адаптовані тексти, відповідають на запитання, будують власні діалоги. Уміння вступати в комунікацію відбувається у декілька етапів. На першому етапі іноземний студент будує прості фрази, на другому етапі він використовує поширені речення з залученням великої кількості лексики.

Найкраще студенти-іноземці вивчають нову лексику саме під час читання казок. Особливо цікаво вони сприймають навчальний матеріал у вигляді презентацій або малюнків до тексту. Інколи вони настільки захоплюються казкою, що самі створюють власні презентації до неї. Малюнки допомагають іноземцям краще зрозуміти текст та передати його сюжет.

Найулюбленішою казкою серед іноземців виявилася — «Червона Шапочка» Ш. Перро. У кожній країні ця казка відома, а тому іноземні студенти з великим задоволенням читають її українською мовою.

З погляду мотивації найбільш ефективним методом є навчальні ігри. Ігрові методи і форми навчання успішно формують не лише спеціальні вміння і